

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3196/2023. (IV. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.II.37.050/2022/9. számú ítélete, valamint a Fejér Megyei Kormányhivatal 589.257-4/2020. számú határozata alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján (Schiffer és Társai Ügyvédi Iroda, eljáró ügyvéd: dr. Schiffer András) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.II.37.050/2022/9. számú ítélete és a Veszprémi Törvényszék 12.K.701.171/2021/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését indítványozta. Az indítványozó ugyancsak kérte a Fejér Megyei Kormányhivatal 589.257-4/2020. számú határozata alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló és azt megelőző eljárás jelen alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából releváns elemei az alábbiak szerint összegezhetőek.
- [3] Az indítványozó 2016-ban vásárolta meg a perbeli termőföldet. A szerződésben akként nyilatkozott, hogy elővásárlásra jogosult a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény 18. § (2) bekezdés *b)* pontja alapján, mivel a tulajdonszerzés célja ökológiai gazdálkodás folytatása. A Fejér Megyei Kormányhivatal mint mezőgazdasági igazgatási szerv (a továbbiakban: Kormányhivatal) a 2020. augusztus 24-én kelt 589.257-4/2020. számú határozatában megállapította, hogy az indítványozó jogsértést követett el azzal, hogy a perbeli ingatlant nem ökológiai gazdálkodás keretében hasznosítja és kötelezte, hogy a határozat kézhezvételétől számított 90 napon belül az földet vonja ökológiai gazdálkodásba és ezt igazolja a Kormányhivatal felé. Figyelmeztette, hogy amennyiben a felhívásnak a megadott határidőn belül nem tesz eleget, úgy mulasztási bírsággal sújtja, amelynek összege a föld szerzés kori AK értéke húszszerszeres szorzatának megfelelő forintösszeg, azaz 142 743 000 forint. Az indítványozó a határozatot 2020. szeptember 1. napján vette át, azzal szemben keresetet nem nyújtott be, ezért az véglegessé vált.
- [4] A Kormányhivatal a határidő eredménytelen elteltére tekintettel a 2021. február 16-án kelt 588.059-6/2021. számú határozatával az indítványozót 142 743 400 forint bírsággal sújtotta.
- [5] Az indítványozó keresete nyomán eljáró Veszprémi Törvényszék a keresetet a 12.K.701.171/2021/5. számú ítéletével (az ügy egyszerű ténybeli és jogi megítélésére tekintettel egyesbíróként eljárva) elutasította. Indokolásában kifejtette, hogy az indítványozó lényegében a korábbi 589.257-4/2020. számú határozat bírságkiszabás jogalapja körében tett megállapításait tette vitássá, amely határozattal szemben azonban keresettel nem élt, ezért az már korábban véglegessé vált. Megállapította, hogy a Kormányhivatal ebben a már véglegessé vált határozatában állapította meg, hogy az indítványozót a perbeli ingatlant érintően ökológiai gazdálkodásra vonatkozó kötelezettség terhelte. Kiemelte, hogy a keresettel támadott határozatban a Kormányhivatal csak azt állapította meg, hogy a korábbi felhívásban és határozatban foglaltaknak a felperes nem tett eleget, így az indítványozó a keresetben csak azt vitathatta volna, hogy a határozatban foglaltakkal szemben a kötelezettségének eleget tett. Megállapította, hogy az ökológiai gazdálkodásba való bevonás elmulasztása a rendelkezésre álló iratok alapján megállapítható volt, így a Kormányhivatal határozata jogszerű volt. A Veszprémi Törvényszék az eljárását az ítélelhozatal megelőzően egy ízben (az Agrárminisztérium mint felügyeleti szerv által elrendelt vizsgálatra hivatkozással) felfüggesztette, ám utóbb az eljárás folytatásáról határozott.
- [6] A jogerős ítélettel szemben az indítványozó terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melynek nyomán a Kúria a Kfv.II.37.050/2022/9. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. Kifejtette, hogy amennyiben az ügy ténybeli és jogi megítélése egyszerű, akkor az indítványozó álláspontjával szemben nincs akadálya

annak, hogy a bíróság eljáró tanácsa a tanácsülésen annak elbírálását egyesbíró elé utalhatja. Az indítványozó álláspontjával szemben a Kúria arra a következtetésre jutott, hogy ha a bíróság a közigazgatási peres eljárást a felügyeleti eljárásra figyelemmel felfüggeszti, majd a felfüggesztés közlését követő 30 nap elteltével a peres eljárás folytatásáról dönt, nem követ el jogszabálysértést, mert sem az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény, sem a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény nem írja elő a felügyeleti döntés kötelező bevárását. Azt is kifejtette, hogy amennyiben a hivatalból elrendelt hatósági ellenőrzést követően a hatóság a bírság kiszabásának jogalapját képező jogsértésről a törvény rendelkezéseinek megfelelő véglegessé vált határozattal döntött, amellyel szemben a fél jogorvoslattal nem élt, az ezen határozat alapján a bírság megfizetésére kötelező határozattal szemben előterjesztett keresetében az indítványozó a korábbi határozatban megállapított jogsértés jogalapját már nem teheti vitássá.

- [7] 1.2. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszában arra hivatkozott, hogy a támadott ítéletek és a hatósági határozat sértik az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot, továbbá a XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot és a (7) bekezdés szerinti jogorvoslathoz való jogot.
- [8] Kifejtette, hogy már korábban is vitatta, hogy a Kormányhivatalnak egyáltalán lenne hatásköre a per tárgyát képező közigazgatási cselekmény lefolytatására. Álláspontja szerint a Kúria a felülvizsgálati ítélete indokolásában egyáltalán nem értékelte a felülvizsgálati kérelemben ezzel kapcsolatosan írottakat, nem adta indokát annak, hogy a hatáskör hiányára való hivatkozást miért találta alaptalannak, illetve a nem hatályos jogszabályra alapított hatáskör miért nem indokolja a felülvizsgálni kért bírósági és hatósági határozatok megsemmisítését. Szerinte ezzel a Kúria megsértette az indítványozó jogorvoslathoz való jogát, mivel a felülvizsgálati kérelem ebben a tekintetben nem került érdemi elbírálásra. Szerinte az eljáró bíróságok az indítványozó vonatkozásában ezzel megsértették a XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot is.
- [9] Azt is állította, hogy az elsőfokú jogerős döntés ugyancsak sérti az indítványozó jogorvoslathoz való jogát, mivel a XXVIII. cikk (7) bekezdés tartománya magába foglalja a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatához fűződő jogot és az indítványozó valamennyi beadványában kifogásolta az alperesi hatáskör hiányát. Álláspontja értelmében az eljáró hatóság azzal, hogy a hatáskörét megalapozó hatályos jogszabály hiányában fogantatosította az indítványozóval szemben a kifogásolt közigazgatási cselekményt, megsértette a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogát is.
- [10] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) és (2) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [11] 2.1. A Fejér Megyei Kormányhivatal 589.257-4/2020. számú határozatával szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszban az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az érdemben nem bírálható el, figyelemmel arra, hogy az indítványozó a határozattal szemben rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeit nem merítette ki [Abtv. 27. § (1) bekezdés b) pont].
- [12] Az Alkotmánybíróság ezért a továbbiakban kizárólag a Kúria Kfv.II.37.050/2022/9. számú ítéletével szemben előterjesztett alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényi feltételeit értékelte.
- [13] 2.2. A Kúria ítéletének alaptörvény-ellenességét állító panaszban az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett bírói döntést követő 60 napon belül nyújtották be [Abtv. 30. § (1) bekezdés].
- [14] Az indítvány tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont]. Az indítvány tartalmazza az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Az indítvány tartalmazza az Alkotmánybíróság által az indítványozó szerint vizsgálandó bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont]. Az indítvány tartalmazza az Alaptörvény megsértett rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont], továbbá a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét állító elemében tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont]. Az alkotmányjogi panasz ugyanakkor az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (7) bekezdése vonatkozásában a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja követelményének nem felel meg.

- [15] Az indítvány tartalmaz kifejezett kérelmet a bírói döntés megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *f*) pont].
- [16] Az indítvány megfelel annak a tartalmi feltételnek, mely szerint – az indítványozó állítása alapján – az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be [Abtv. 27. § (1) bekezdés *a*) pont]. Az indítványozó jogosultnak tekinthető [Abtv. 51. § (1) bekezdés]. Az indítványozó érintettnek tekinthető (Abtv. 27. §). Az indítvány a Kúria ítélete vonatkozásában továbbá megfelel annak a tartalmi feltételnek is, mely szerint az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva [Abtv. 27. § (1) bekezdés *b*) pont].
- [17] 2.3. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kételye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [18] Az alkotmányjogi panasz, figyelemmel az Alkotmánybíróság Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggő, jelen alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából releváns gyakorlatára, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem fogalmaz meg. Az Alkotmánybíróságnak ezért azt kellett értékelnie, hogy az indítvány felveti-e a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kételyét.
- [19] Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően az Alkotmánybíróság hatáskörébe kizárólag a bírói döntéseknek az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamenyinyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Ebből következően a bírói döntés alaptörvényellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]}.
- [20] Az alkotmányjogi panaszban az indítványozó alapvetően a támadott kúriai ítélet indokolásának hiányosságára hivatkozott. Azt állította, hogy a Kúria nem bírálta el a felülvizsgálati kérelmének azt az elemét, ami arra hivatkozott, hogy a Kormányhivatal az ökológiai gazdálkodásba vonás vizsgálatára nem rendelkezett hatáskörrel. Az Alkotmánybíróságnak ezért azt kellett megvizsgálnia, hogy az indítványozó által előadott érvek felvetik-e a Kúria ítéletével kapcsolatosan az alaptörvényellenesség kételyét.
- [21] Az Alkotmánybíróság a Kúria ítéletének tanulmányozása alapján megállapította, hogy az indítványozó állításával ellentétben a Kúria kifejtette, hogy az indítványozó hatáskör hiányával kapcsolatos érvei azért nem foghathat helyt, mert az az ügy, amelyben ez a kérdés felmerülhetett volna, már jogerősen lezárult (lásd különösen a Kúria ítéletének [41] és [42] bekezdéseit). Részletesen megindokolta azt is, hogy jelen eljárásban milyen érvek vizsgálatára van lehetőség. A Kúria ennek megfelelően az ügyben alkalmazandó eljárási törvények rendelkezéseinek megfelelő, érdemi indokolással támasztotta alá ítéletében, hogy az indítványozó vonatkozó érvei érdemi vizsgálatának miért nem lehet helye.
- [22] Az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az indítványozó mindezek alapján hivatkozott ugyan a Kúria ítéletével kapcsolatban az indokolási kötelezettség megsértésén keresztül a jogorvoslatihoz való jog sérelmére, de valójában azt vitatta, hogy a Kúria miért nem bocsátkozott bele a már jogerősen lezárult előzményi ügy felülbírálatába. Önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a Kúria ebbéli döntésével, valamint annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvényellenességének alátámasztására {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Kúria indítványozóétól eltérő jogértelmezését vitatta, ami a fentiek szerint szakjogi-törvényességi, és nem pedig alkotmányossági kérdésnek tekinthető, ekként az Alkotmánybíróság hatáskörén kétséget kizáróan kívül esik, függetlenül az indítványozó érveinek helytállóságától vagy azok esetleges helytelenségétől. Különösen igaz ez azért, mert jelen ügyben minden kétséget kizáróan megállapítható, hogy az indítványozó korábban maga mulasztotta el az egyébként rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségek igénybevételét.

- [23] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozó panasza a sérelmezett döntésekkel kapcsolatban nem fogalmazott meg a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-elleneségi kételyt, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel, ennek megfelelően az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételnek.
- [24] 3. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)*, *e)* és *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2023. március 28.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2173/2022.

